

**Program vključevanja zainteresiranih
javnosti
v pripravo Nacionalnega programa
varstva okolja**

Fazno poročilo

Naročnik:

Ministrstvo za okolje, prostor in energijo
Dunajska 48
1000 Ljubljana
(Št. pogodbe: 2511-04-540003)

Izvajalec:

modra
komunikacije in moderiranje d.o.o.
communication and facilitation

Modra, Komunikacije in moderiranje d.o.o.
Topol pri Medvodah 19
1215 Medvode
Transakcijski račun pri SZKB: 19100-0010088442
Davčna št.: 21122202
Matična št.: 9779117

Topol, 2. april 2004

Program vključevanja zainteresiranih javnosti v pripravo Nacionalnega programa varstva okolja

Fazno poročilo

VSEBINA

1. Sodelavci	3
2. Vsebinsko poročilo o opravljeni fazi.....	4
2.1. Pregled opravljenih aktivnosti	4
2.2. Obveščanje	5
2.3 Spletna podpora.....	6
2.4. Javne predstavitve in delavnice	8
2.5. Predlog metodologije, kriterijev in indikatorjev za spremljanje in vrednotenje uspešnosti	13

1. Sodelavci

VODJA PROJEKTA: Vida Ogorelec Wagner se procesom sodelovanja javnosti pri odločanju posveča profesionalno od leta 2000, ko je v okviru Umanotere, Slovenske fundacije za trajnostni razvoj vodila projekt Usposabljanje za moderiranje kot predpogoj za razvoj participatorne demokracije v Sloveniji. V zadnjih treh letih je vodila, načrtovala in moderirala vrsto procesov sodelovanja javnosti na nacionalni in lokalni ravni (npr. prostorska zasnova Mestne občine Ljubljana, krajinska zasnova Volčji potok, razvojni načrt občine Ilirska Bistrica, proces Pobude za prihodnost NVO in proces priprav na Nacionalno konferenco *Vzpostavimo sodelovanje*), pa tudi na mednarodni konferenci Implementation Conference v Johannesburgu. Kot prva v Sloveniji je leta 2002 pridobila mednarodni certifikat CPF (Certified Professional Facilitator). Je aktivna članica mednarodnih združenj (International Association of Facilitators; International Association for Public Participation) in Društva moderatorjev Slovenije

STROKOVNI SODELAVEC ZA SODELOVANJE JAVNOSTI: Albin Keuc ... aktivist in publicist, je v preteklih letih aktivno sodeloval pri večini projektov na temo sodelovanja javnosti v okoljskih zadevah v Sloveniji. Kot strokovnjak sodeluje z različnimi mednarodnimi organizacijami na tematiki dostopnosti podatkov in sodelovanja javnosti v postopkih odločanja v okoljskih zadevah. V letih 2001 in 2002 je pri Umanoteri izvedel celovito analizo dejanske prakse omogočanja sodelovanja javnosti s strani upravnih organov v postopkih presoje vplivov na okolje. S pomočjo participativnih metod je pripravil celovita priporočila vladi za izboljšanje stanja. S podobnim pristopom in po naročilu Umanotere je v letu 2002 pripravil predlog sistema akreditacije za posvetovalno vlogo nevladnih organizacij, ki je bil posredovan MOPE. V letu 2003 je za REC Ljubljana pripravil celovit izobraževalni modul za sodelovanje javnosti v postopku strateške presoje vplivov na okolje in ga preizkusil na delavnici za nevladne organizacije. Za istega naročnika je z uporabo analitične metode določanja deležnikov v letu 2003 pripravil predlog ključnih deležnikov za implementacijo Sporazuma o porečju reke Save. Je avtor več člankov in publikacij na temo trajnostnega razvoja in sodelovanja javnosti v procesih odločanja.

STROKOVNI SODELAVEC ZA GRAFIČNO IN SPLETNO PODPORO PROCESU: Ozren Škondič. Od novembra 1999 do oktobra 2003 je bil kot kreativni direktor zaposlen na spletni agenciji Parsek (Parsek d.o.o., www.parsek.si) kjer sem vodil tim interaktivnih oblikovalcev. V tem obdobju je sodeloval in vodil oblikovalsko – izvedbeni del projektov za široko paleto visoko profiliranih naročnikov kot so Luka Koper, Renault Slovenija, Peugeot Slovenija, Loreal Slovenija, Mitsubishi Heavy Industries, Moderna galerija Ljubljana. Oktobra 2003 je skupaj z partnerjem Martinom Bricljem ustanovil oblikovalski studio Code.Sign, kjer opravlja funkcijo kreativnega direktorja. Novembra 2003 je izdelal grafični vodič po procesu sodelovanja Vlada-NVO za priložnostno brošuro za nacionalno konferenco *Vzpostavimo sodelovanje*, 17.12.03

2. Vsebinsko poročilo o opravljeni fazi

2.1. Pregled opravljenih aktivnosti

I. faza: Oblikovanje podrobnega procesnega načrta sodelovanja zainteresiranih javnosti	
- priprava predloga s strani izvajalca	februar 2004
- uskladitev z naročnikom in potrditev programa	10. februar 2004
- podpis pogodbe	13. februra 2004
- poldnevna delavnica z nosilci poglavij	24. februar 2004 (poročilo 26. 2. 04)

II. faza: Izvedba programa sodelovanja zainteresiranih javnosti	
- priloga biltenu Okolje & prostor	25. februar 2004
- postavitve spletne podstrani: - novice - v obravnavi - arhiv - prijava na listo (vzdrževanje, 31.3. 83 prijav) - grafični interaktivni vodič - povezave - forum	26. februar 2004
- lista zaniteresiranih javnosti	3. marec 2004
- pismo ministra	3. marec 2004
- tiskovna konferenca	9. marec 2004
- javni dogodki:	
- Osnutek operativnega programa odlaganja odpadkov (predstavitev NVO)	25. februar 2004
- 7. poglavje: Komuniciranje in izobraževanje	9. marec 2004
- 4.2. podpoglavje: Narava in biotska raznovrstnost	16. marec 2004
- 4.4. podpoglavje: Odpadki in naravni viri	23. marec 2004
- 4.3. podpoglavje: Kakovost življenja	30. marec 2004
- 2. koordinacija projektne skupine	17. marec 2004

2.2. Obveščanje

Projekt predvideva celovito obveščanje različnih ciljnih javnosti z uporabo različnih komunikacijskih orodij. V dosedanjem procesu izvajanja projekta smo uporabili tiskane in elektronske oblike obveščanja.

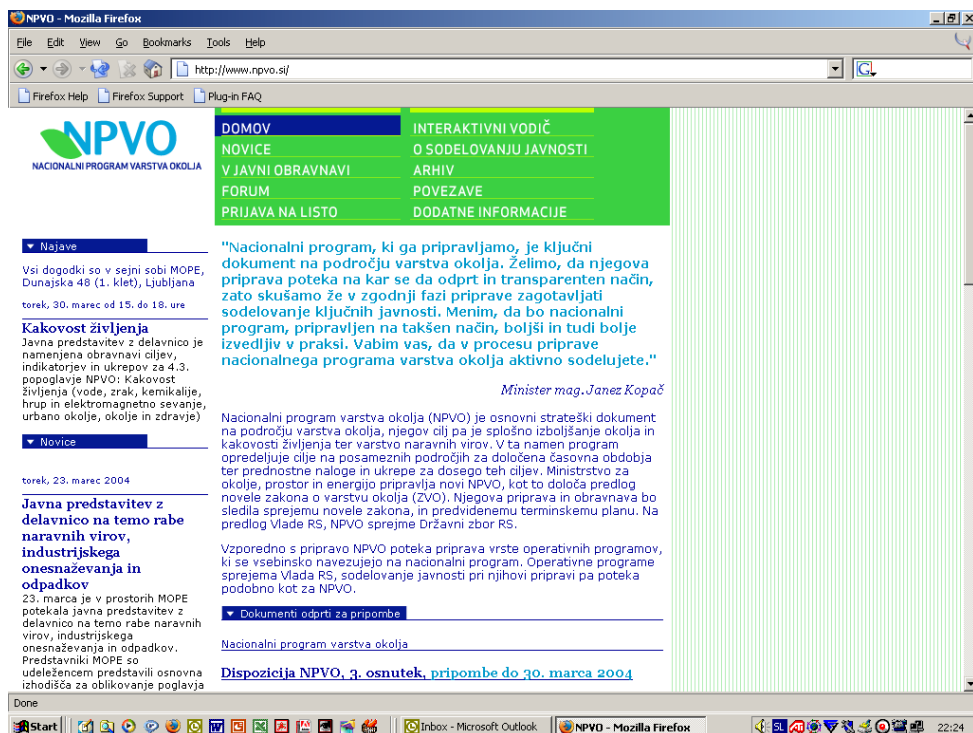
- ◆ Oblikovana, tiskana in distribuirana je bila posebna priloga »Okolje & prostor« v nakladi 1800 izvodov. Adrema O&P obsega 1500 naslovov (naloga je bila izvedena 25. februarja). (*Priloga 2*)
- ◆ Pripravljeno je bilo posebno vabilo ministra k sodelovanju v procesu. Vabilo k sodelovanju v celotnem procesu je bilo 3. marca posredovano na 180 izbranih naslovov (*NPVO-javnosti.doc*) iz naslednjih skupin:
  - NVO (okoljske, socialne, potrošniške in druge, stanovska društva)
  - Občine (združenja, mestne občine)
  - Univerze, izobraževalne strokovne in znanstvene organizacije
  - Šolstvo, izobraževanje
  - Industrija, onesnaževalci (zbornice)
  - Izvajalci javnih služb varstva okolja (zbornica, javna podjetja)
  - Ponudniki storitev varstva okolja
  - Kmetje, kmetijske zbornice, gozdarji
  - Organizacije in podjetja s področja transporta in energetike
  - Sindikati
- ◆ 9. marca je bila izvedena tiskovna konferenca, na kateri je bil predstavljen proces priprave nacionalnega programa varstva okolja, s poudarkom na procesu sodelovanja javnosti. (*vabilo-novinarska.doc*)
- ◆ Za obveščanje zainteresiranih posameznikov in posameznic je bila oblikovana posebna e-lista (možnost prijave preko spletne strani, z indikacijo na listi prisotnosti). Lista 31. marca šteje 83 e-naslovov. (*NPVO-e-lista.xls*). V februarju in marcu je bilo pripravljeno 7 novic (*NPVO-novice.doc*) in 2 obvestili.
- ◆ V tedenskih elektronskih novicah Umanotera (adrema 1600 naročnikov) sta bili objavljeni dve novici in 3 najave dogodkov.

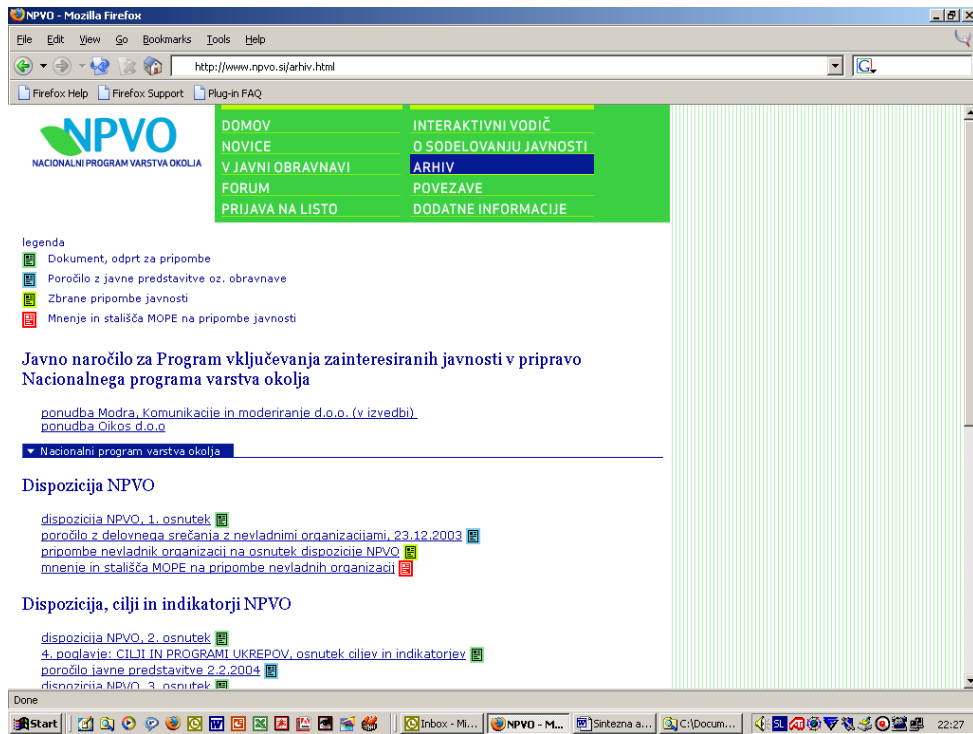
2.3 Spletna podpora

26. februarja je bila vzpostavljena spletna stran namenjena izvajanju projekta (<http://www.npvo.si/>). Spletna stran javnosti omogoča:

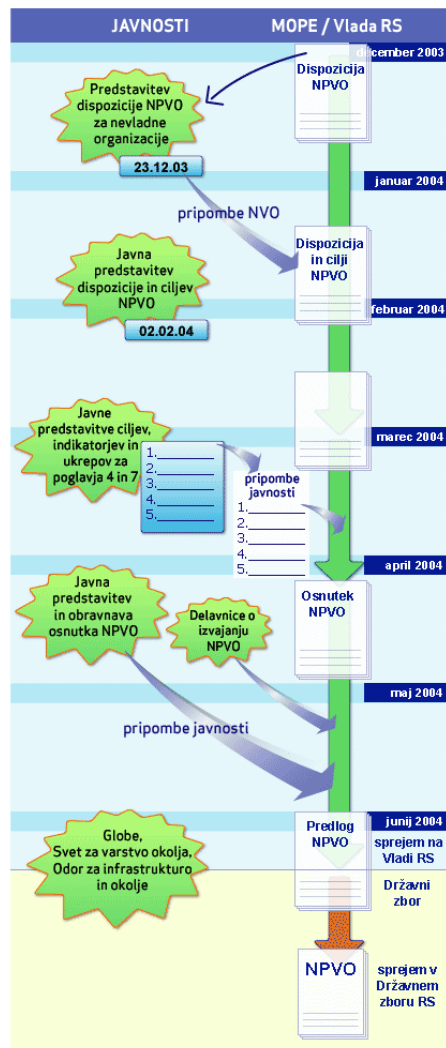
- ♦ dostop do vseh gradiv iz procesa priprave NPVO (vključno z operativnimi programi)
- ♦ napovednik dogodkov
- ♦ novice o izvedenih dogodkih
- ♦ spremljanje poteka procesa sodelovanja javnosti (interaktivni vodič)
- ♦ podajanje pripomb na posamezno gradivo
- ♦ spletni forum za posredovanje mnenj, stališč ter njihovo izmenjavo med zainteresiranimi
- ♦ prijavnico na e-listo procesa (info-npvo.mop.@gov.si)
- ♦ arhiv dokumentov in poročil z dogodkov

Spletna stran je bila v mesecu marcu redno tedensko vzdrževana.

Interaktivni vodič:

2.4. Javne predstavitve in delavnice

Cilji

Proces sodelovanja zainteresiranih javnosti v postopku priprave NPVO je namenjen doseganju naslednjih ciljev:

- ◆ zagotavljanju transparentnosti postopka
- ◆ zagotavljanju boljše informiranosti o politiki varstva okolja v EU in Sloveniji
- ◆ doseganju boljše informiranosti o vsebinah predloga NPVO
- ◆ pridobivanju dodatnih argumentov, stališč in informacij, ki jih prinašajo udeleženci v procesu bo prispevalo h kakovostnejšemu dokumentu
- ◆ zagotavljanju večje podpore za izvajanje NPVO

Poleg teh splošnih ciljev sodelovanja javnosti pa bo imel program za NPVO značaj pilotnega projekta – za pripravo primera »dobre prakse«:

- ◆ služil bo za razvijanje in preizkus ustrezne metodologije vključevanja javnosti v procese načrtovanja politike varstva okolja v okviru MOPE v obdobju tik pred ratifikacijo Aarhuške konvencije v Sloveniji
- ◆ metodologija in priporočila za sodelovanje javnosti, ki bodo temeljila na izvedenem programu bodo imela tudi možnost uporabe v drugih delih ministrstva (npr. prostor, energija) in drugih resorjih Vlade RS, kar je skladno s procesom reforme državne uprave in procesom dialoga Vlada-NVO
- ◆ dosežena bo tudi višja stopnja ozaveščenosti in motivacije odgovornih uslužbencev znotraj MOPE o pomenu in postopkih sodelovanja javnosti.

Vmesno poročilo o uspešnosti izvedbe delavnic je napisano v luči navedenih ciljev projekta »Sodelovanje javnosti pri pripravi Nacionalnega programa varstva okolja«. Zato se manj osredotočamo na posredovane vsebine in razprave in tembolj na sodelovanje javnosti.

Delavnice

V procesu izvajanja projekta je bila izvedena serija štirih predstavitev izhodišč za pripravo posameznih vsebin z interno pripravljajlno delavnico za pripravljavce vsebin NPVO:

- 24.2. Interna delavnica za pripravljavce NPVO
- 9.3. 7. poglavje: Izobraževanje, osveščanje in sodelovanje javnosti
- 16.3. 4. poglavje: Narava in biotska raznovrstnost
- 23.3. 4. poglavje: Odpadki, raba naravnih virov in industrijsko onesnaževanje
- 30.3. 4. poglavje: Kakovost življenja (okolje in zdravje)

Vrednotenje uspešnosti

Delavnic se je skupaj udeležilo 110 udeležencev (od tega 56 predstavnikov Vlade, brez moderatorjev).

Datum	Število udeležencev	Predstavniki Vlade
24.2.	21	21
9.3.	22	4
16.3.	23	5
23.3.	13	5
30.3.	31	21
Skupaj	110	56

Niz delavnic se je pričel z interno delavnico za pripravljavce NPVO, katere namen je bil (1) predstavitev in preverjanje programa sodelovanja zainteresiranih javnosti v pripravi NPVO, (2) motiviranje nosilcev za sodelovanje javnosti in (3) prispevek k vrednotenju uspešnosti procesa sodelovanja javnosti. Delavnice se je udeležilo 21 strokovnjakov MOPE in ARSO (manjkali so predvsem strokovnjaki s področja varstva narave). Večini, 61,5 % udeležencem je delavnica zadovoljila njihova pričakovanja, 38,5 % je izvedena delavnica preseгла njihova pričakovanja, nobenemu pa ni bila pod pričakovanji. Izvedena delavnica je 45 % udeležencem popolnoma zadovoljila osebne cilje, 55 % udeležencem pa delno. Kar 78,9 % udeležencem je bilo najbolj všeč medsebojno sodelovanje in izmenjava mnenj, 57,9 % je bila najbolj všeč atmosfera na delavnici, 77 % udeležencem je bilo najbolj všeč medsebojno sodelovanje in izmenjava in 61 % delo v manjših skupinah in vključevanje udeležencev. Najbolj dragocena spoznanja z delavnice so bila, med drugim, (1) razjasnitev vloge nosilcev poglavij v procesu, (2) model procesa, (3) da več glav več ve in moč sodelovanja ter (4) nujnost transparentnosti delovanja v zgodnji fazi.

9. marca je bila izvedena predstavitev in delavnica na temo 7. poglavja: Izobraževanje, osveščanje in sodelovanje javnosti. Delavnice se je udeležilo 15 zainteresiranih (4 predstavniki MOPE). Udeleženci so najvišje ocenili vzdušje na dogodku in delo moderatorice, najnižje pa uvodne predstavitve na dogodku in rezultate delavnice, v povprečju je bila celotna ocena 3,95, kar ocenjujemo z »prav dobro«. Vsem udeležencem je dogodek zadovoljil njihova pričakovanja, nikomur jih ni presegal ali bil pod pričakovanji. Večina udeležencev (5) je za dogodek izvedla iz tematske priloge biltena Okolje&prostor, 2 sta zanj izvedela na osnovi ministrovega pisma, štirje pa iz drugih virov (npr. telefonski klic). Najbolj so jim bile všeč (1) izmenjava mnenj, (2) seznanjanje z različnimi stališči in predlogi, (3) možnost medsebojne izmenjave stališč in upoštevanje le-teh in (4) soočenje predstavnikov MOPE (njihovega koncepta vloge NVO pri izvajanju NPVO) s konceptom predstavnikov NVO.

16. marca je bila izvedena predstavitev in delavnica na temo 4. poglavja: Narava in biotska raznovrstnost. Delavnice se je udeležilo 26 zainteresiranih (5 predstavnikov MOPE). Najnižjo skupno oceno je prejela ustreznost programa sodelovanja javnosti, najvišje pa delo moderatorjev.

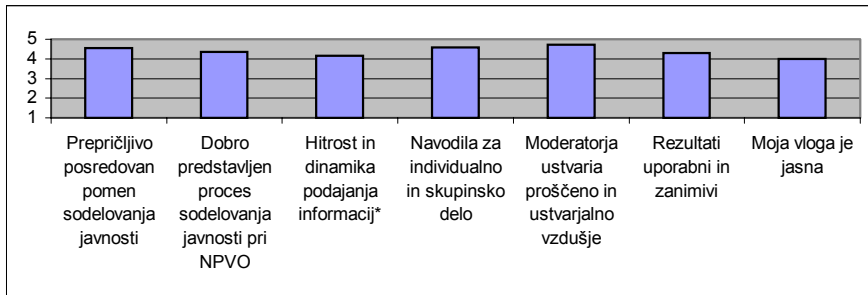
V celoti je delavnica zadovoljila pričakovanja 61,5 % udeležencem, za kar 38,5 % pa je bila pod njihovimi pričakovanji. Najmanj všeč ji je bila (1) slaba priprava gradiv, o katerih se sploh ni dalo razpravljati, (2) da ni bilo vsebinskih izhodišč za diskusijo, (3) da je bilo premalo odgovornih ljudi za konkretna vprašanja in (4) nedorečenost izhodiščnega dokumenta, ki je bil v obravnavi (preširoka zastavljenost ciljev...). Najbolj jim je bil všeč (1) jasen potek delavnic, (2) tolmačenje, (3) soočenje NVO in vladnih sektorjev ter (4) izkristaliziranje sposobnosti tistih, ki so predstavljali svoje področje. Ob tem gre posebej omeniti, da so nekateri udeleženci pozitivno ocenili sodelovanje DS Tavzesa, ki je prispeval k pojasnitvam o vsebini zadevnega poglavja. Zaradi visoke stopnje zainteresiranosti večine udeležencev (aktivni naravovarstveniki) in na podlagi odgovorov na vprašanje, kaj jim je bilo najmanj in najbolj všeč, lahko ocenimo, da je šlo za reakcijo na izhodiščna gradiva in nejasno določenih ciljev delavnice. Večina udeležencev (5) je za dogodek izvedla iz ministrovega pisma, štirje iz tematske priloge biltena Okolje&Prostor, štirje pa iz drugih virov (od tega 3 iz novic Umanotere).

23. marca je bila izvedena predstavitev in delavnica na temo 4. poglavja: Odpadki, raba naravnih virov in industrijsko onesnaževanje. Delavnice se je udeležilo 18 zainteresiranih (5 predstavnikov MOPE). Vsem udeležencem je dogodek zadovoljil njihova pričakovanja, enemu jih je celo presegel. Večina udeležencev (4) je za dogodek izvedla na osnovi ministrovega pisma, po 2 iz tematske priloge biltena Okolje&prostor in s spletnih strani, eden z neposrednim obvestilom. Najbolj so jim bile všeč (1) možnost komunikacije z odgovornimi pripravljalci, (2) možnost sodelovanja, dajanja pripomb, predstavitev svojega mnenja, (3) predstavitev in sistematičnost ciljev za področja odpadkov in (4) premik, kvaliteten skok priprave izhodišč in predstavitev vsebin.

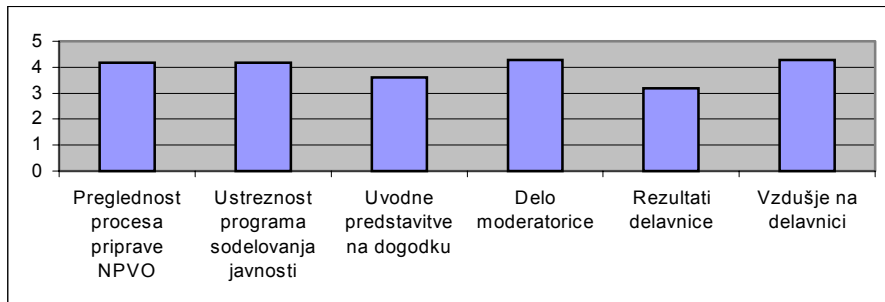
30. marca je bila izvedena predstavitev vsebin na temo 4. poglavja: Kakovost življenja (okolje in zdravje). Predstavitev se je udeležilo 31 udeležencev (21 Predstavnikov MOPE, ARSO, URSK). Srečanje je bilo v prvi vrsti namenjeno seznanjanju zainteresirane javnosti o vsebinah. Predstavitve, katere so pripravili predstavniki MOPE, ARSO in Urada RS za kemikalije, so bile razdeljene na tri osnovne sklope: vode, zrak in kemikalije.

V nadaljevanju so podane skupne ocene za posamezne dogodke s strani udeležencev. Sintezne ocene ni mogoče podati v enotni tabeli, saj so bile oblike dogodkov različne (uvajalna delavnica, predstavitev z delom v skupinah, predstavitev z odgovarjanjem na vprašanja), namenjene dvema različnima ciljnim skupinama in ker vsi udeleženci niso oddali izpolnjenih anketnih vprašalnikov.

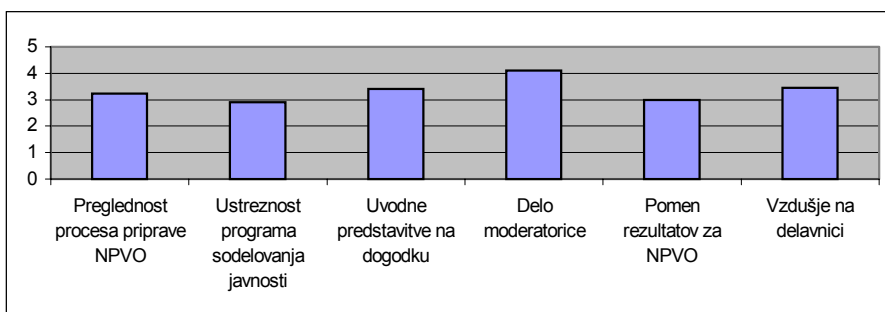
24.2. Interna delavnica za pripravljalce NPVO

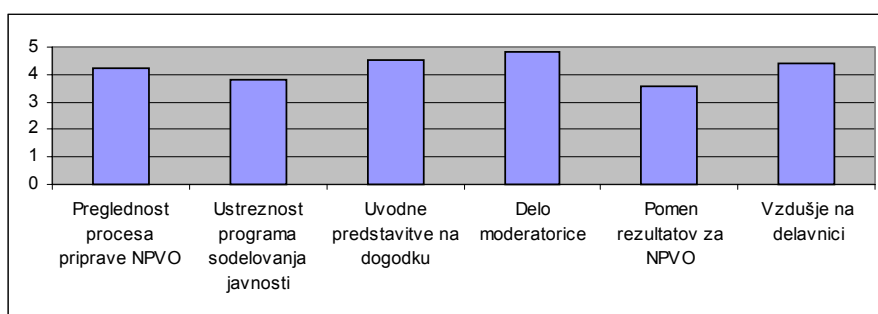
9.3. 7. poglavje: Izobraževanje, osveščanje in sodelovanje javnosti

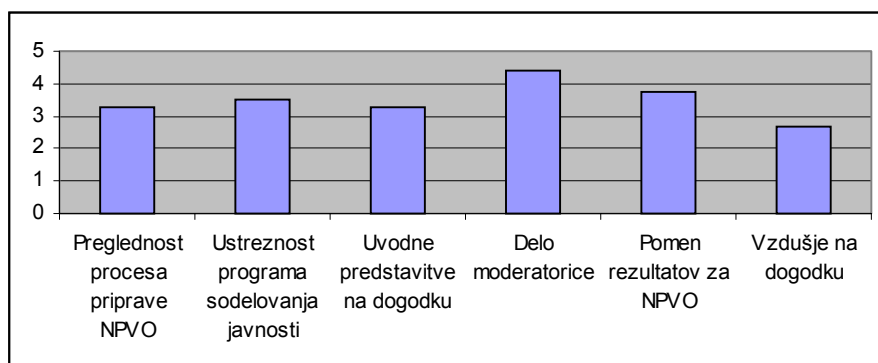
16.3. 4. poglavje: Narava in biotska raznovrstnost

23.3. Odpadki, raba naravnih virov in industrijsko onesnaževanje

30.3. Kakovost življenja

Pričakovanja

Na dveh delavnicah smo pri udeležencih na začetku dogodka preverjali njihova pričakovanja, povezana z dogodkom. Med identificiranimi pričakovanji prevladujejo tri skupine odgovorov (razvrščene po pogostosti):

1. seznaniti se z dogajanjem, novostmi, načrtovanim ali predvidenim na področju (**pridobiti informacije**)
2. identificirati možnosti za nadaljnje sodelovanje (**identificirati možnosti**) in
3. podati konkretne predloge na pripravljena izhodišča (**vsebinski prispevek**)

Pretežno so bili udeleženci tako pripravljene na sprejemanje informacij in manj na podajanje lastnih predlogov in mnenj. Ob tem je potrebno upoštevati, da v večini primerov udeleženci niso razpolagali z v naprej posredovanimi gradivi, na katere bi se lahko pripravili.

Na podlagi izrečenih pripomb in mnenj, izpostavljenih na delavnici o vsebini sedmega poglavja (o izobraževanju, osveščanju in sodelovanju javnosti) je prišlo do spremembe strukture dokumenta – akterjem varstva okolja bo posvečeno posebno poglavje.

2.5. Predlog metodologije, kriterijev in indikatorjev za spremljanje in vrednotenje uspešnosti

Metodologija

Spremljanje (monitoring) in vrednotenje (evaluacija) uspešnosti izvajanja programa (projekta, procesa) sta pomembni sestavini programa samega. Spremljanje je v prvi vrsti namenjeno izvajanju programa, medtem ko je vrednotenje namenjeno predvsem ugotavljanju in razumevanju uspešnosti in učinkovitosti njegovega izvajanja. Z njuno pomočjo si lažje odgovorimo na vprašanja:

- ◆ Ali so cilji programa dejansko pravi?
- ◆ Kako bomo vedeli, da smo bili uspešni in učinkoviti?
- ◆ Kako uspešni in učinkoviti smo zdaj?

Velikokrat se z vprašanji vrednotenja srečamo šele ob izteku projekta, kjer se osredotočimo na vprašanje, ali smo izpolnili naloge ali dosegli predhodno postavljene cilje ali rezultate. Pomanjkljivost t. i. *ex post* (po izvršenem dejanju) vrednotenja je predvsem v tem, da se je program že iztekel – iz ugotovitev se lahko sicer nekaj naučimo, vendar na samo uspešnost programa ne moremo več vplivati. Zato je pomembno, da proces izvajanja programa z uporabo izbranih metod in orodij spremljamo sproti, po fazah, od dejavnosti do dejavnosti. Na podlagi sprotih ocen in vrednotenj pridobimo spoznanja, s pomočjo katerih lahko prilagajamo, spreminjamo ali dopolnjujemo naše dejavnosti, ukrepanja in ravnanja, seveda z namenom, da zagotovimo uspešnost pri doseganju zadanih ciljev in rezultatov.

V primeru participativnih procesov je potrebno upoštevati dejstvo, da v njih sodelujejo posamezniki in posameznice z različnimi interesi, prepričanji, ozadji in odgovornostmi. Jasnost ciljev in rezultatov programa ter spremljanje in vrednotenje izvajanja so zato še toliko bolj pomembni. Na ta način zagotavljamo višjo stopnjo odgovornosti in transparentnosti dejavnosti.

Za spremljanje in vrednotenje programov, projektov in procesov so nam na razpolago različne metode, ki se razlikujejo v stopnji natančnosti, zanesljivosti in tehtnosti. V našem primeru je zelo pomembno, da izberemo tiste metode, s pomočjo katerih ugotavljamo ali zaznamo tudi koristnost, pomembnost in praktičnost izvajanja posameznih nalog in ukrepov.

Spremljanje

Za spremljanje izvajanja programa sodelovanja javnosti v procesu priprave Nacionalnega programa varstva okolja smo predvideli naslednja orodja:

- ◆ Anketni vprašalnik
  - *Namen:* pridobiti mnenja o dogodkih s strani udeležencev

- *Prednost:* anonimnost, finančno nezahtevno, relativno veliko uporabnih podatkov
- *Pomanjkljivosti:* možne nejasnosti, necelovit odziv, nečitljivost
- ◆ Lista prisotnosti
  - *Namen:* spremljanje števila udeležencev na posameznem dogodku
  - *Prednost:* finančno nezahtevno, ustvarjanje baze podatkov za ciljano obveščanje, identifikacija zainteresiranih
  - *Pomanjkljivosti:* pomanjkljivi podatki, nečitljivost
- ◆ Zapisovanje inputov udeležencev
  - *Namen:* zagotavlja celovito spremljanje vsebin, predlogov in mnenj javnosti
  - *Prednost:* lažje spremljanje procesa posameznega dogodka, arhiviranje, upoštevanje vseh mnenj
  - *Pomanjkljivosti:* možne nejasnosti, dekontekstualizacija
- ◆ Poročila o dogodkih
  - *Namen:* pravočasno zagotavljanje celovite informacije
  - *Prednost:* lažje spremljanje procesa posameznega dogodka, arhiviranje, transparentnost procesa, doseganje drugih javnosti
  - *Pomanjkljivosti:* možne nejasnosti, dekontekstualizacija
- ◆ Srečanja koordinacijskega telesa
  - *Namen:* spremljanje in prilagajanje procesa sodelovanja javnosti
  - *Prednost:* zagotavljanje skladnosti s programom, pravočasno in razumno prilagajanje procesa ugotovitvam iz spremljanja izvajanja
  - *Pomanjkljivosti:* nejasne pristojnosti, omejeno odločanje

Vrednotenje

Cilji procesa sodelovanja javnosti pri pripravi Nacionalnega programa varstva okolja so naslednji:

- ◆ transparentnost postopka
- ◆ boljša informiranost o politiki varstva okolja v EU in Sloveniji
- ◆ boljša informiranost o vsebinah predloga NPVO
- ◆ pridobiti dodatne argumente, stališča in informacije, ki jih prinašajo udeleženci v procesu
- ◆ kakovostnejši končni dokument in
- ◆ večja podpora za izvajanje NPVO

Za odločitev o vrsti vrednotenja uspešnosti so pomembna predvsem naslednja vprašanja:

- ◆ Kakšen je namen vrednotenja?
- ◆ Komu je vrednotenje namenjeno?

- ◆ Katere vrste in oblike informacij so potrebne za vrednotenje stopnje uspešnosti?
- ◆ Na kakšen način se bodo zbirale potrebne informacije?
- ◆ Kateri viri so na razpolago?

Veliko informacijo pridobimo z uporabo zgoraj navedenih orodij za samo spremljanje izvajanja programa.

Kriteriji

Ker izhajamo iz ciljev procesa sodelovanja javnosti pri pripravi Nacionalnega programa varstva okolja, s pomočjo vrednotenja določamo:

- ◆ koliko dosegamo cilje,
- ◆ kolikšna je preglednost procesa,
- ◆ kako ustrezen je programa sodelovanja in
- ◆ pomen rezultatov (oziroma njihovo dodano vrednost).

Vrednotimo lahko izvajanje procesa (procesno usmerjeno vrednotenje) in doseganje ciljev (ciljno usmerjeno vrednotenje). K temu nas tudi navajajo prislovi v zgornjih vprašanjih (koliko, kako), ki nas navajajo k temu, da morajo biti kriteriji podani kvalitativno (opisno) in kvantitativno (številčno).

Indikatorji

Za lažje vrednotenje uspešnosti in učinkovitosti izvajanja programa oziroma procesa smo identificirali naslednje indikatorje.

- ◆ Število udeležencev
- ◆ Število udeležencev po ciljnih skupinah (NVO, LS, gospodarstvo)
- ◆ Število pripomb
- ◆ Število prijavljenih na listo
- ◆ Obiskanost spletne strani procesa
- ◆ Izpolnitev pričakovanj udeležencev v procesu sodelovanja

Spoznanja

V nadaljevanju so identificirana nekatera spoznanja iz dosedanjega procesa izvajanja programa sodelovanja javnosti pri pripravi NPVO. Ta spoznanja bo potrebno vključiti v vsebino predvidenega priročnika o sodelovanju javnosti pri pripravi strateških in programskih dokumentov MOPE.

- Program in načrt priprave dokumenta
- Predpriprave nastopajočih
- Predhodna priprava gradiv
- Določitev ciljev

- Načini obveščanja
- Opremljenost gradiv (nosilec, inačica, datum, ...)
- Zapisovanje in arhiviranje pripomb
- Odzivi na

Natančneje bodo te vsebine opredeljene v osnutku priročnika za sodelovanje javnosti.

Predlogi

1. Ne glede na obseg in oblike obveščanja o dogodkih se je dosedanjega procesa predstavitev z delavnicami udeležilo relativno nizko število vabljenih, predvsem s strani lokalnih skupnosti in gospodarstva. Nekoliko boljša je bila udeležba s strani nevladnih organizacij.

Predlog: pripravi in izvede se telefonska anketa s strukturiranimi vprašanji o razlogih neudeležbe na dogodkih pri izbranih prejemnikih vabila ministra.

2. Dosedanjih predstavitev in delavnice se je udeležilo skupaj preko 30 predstavnikov vlade (MOPE, ARSO, URSK). Za potrebe nadaljevanja projekta je potrebno ciljno poizvedeti o (1) njihovih reakcijah in izkušnjah, (2) kaj so se v procesu naučili, (3) ali je proces prispeval k spreminjanju njihovega odnosa do sodelovanja javnosti ter (4) o učinkovitosti samega procesa (ali bodo rezultate delavnic uporabili pri oblikovanju posameznih vsebin NPVO)

Predlog: pripravi in izvede se niz strukturiranih intervjujev s predstavniki MOPE in ARSO o njihovih dosedanjih izkušnjah s predstavitvami in delavnicami.